

6. Protocol signaleren van bijzonder gedrag

Inleiding

Het kan voorkomen dat er bijzonder, opvallend gedrag wordt gesignaleerd bij een kind. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo, ieder kind is uniek.

Met bijzonder, opvallend gedrag wordt dat gedrag bedoeld wat niet aansluit bij de leeftijd en/of ontwikkeling van het kind en wat met regelmaat door het kind vertoond wordt. Bijzonder, opvallend gedrag kan zowel een positieve als negatieve werking hebben.

Voorbeelden bijzonder, opvallend gedrag:

- Een stil en teruggetrokken kind, dat nauwelijks opvalt in de groep en moeilijk contact maakt met andere kinderen en/of pedagogisch medewerkers.
- Een kind dat pedagogisch medewerkers en/of andere kinderen verwond, door bijvoorbeeld te bijten, knippen of slaan.
- Een kind dat vrijwel geen emoties toont of juist erg emotioneel is.
- Een kind dat meer uitdaging en prikkels nodig heeft of niet zo goed met een te veel aan uitdaging of prikkels om kan gaan.
- Een kind met spraak- en/of taalmoeilijkheden.
- Een kind met gedragsuitingen als: angst, depressie, jaloezie of agressie.
- Een kind met een motorische achterstand.
- Een kind dat extreme voedselweigering laat zien, of juist erg gefocust is op voeding, snel eet en overmatig kan eten.
- Een kind dat nerveuze tics laat zien.
- Een kind dat extreem veel slaapt of niet wil gaan slapen.

Bij slechts een klein percentage van de kinderen die bijzonder, opvallend gedrag laat zien is het gedrag daadwerkelijk problematisch. Problematisch is het gedrag als het regelmatig voorkomt en niet minder wordt. Er kunnen verschillende oorzaken zijn van het voortduren van dit gedrag:

- Het temperament van het kind.
- Gebrek aan pedagogische kennis bij de ouders/verzorgers.
- Gebrekkige sociaal- economische situatie binnen het gezin.

Welke stappen worden er ondernomen binnen kinderdagverblijf Villa Kakelbont bij bijzonder, opvallend gedrag:

1. Signaleren:

Binnen kinderdagverblijf Villa Kakelbont zijn de pedagogisch medewerkers altijd alert wat betreft de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast krijgen de pedagogisch medewerkers informatie over het kind van de ouders/verzorgers over het gedrag van het kind thuis. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers hun eigen bevindingen vergelijken met de verkregen informatie van de ouders/verzorgers, zodat bijzonder, opvallend gedrag vroegtijdig gesignaleerd kan worden. Hoe eerder dit gedrag wordt gesignaleerd, hoe sneller er gehandeld kan worden en voorkomen kan worden dat het gedrag verergerd.

2. Overleg met collega's:

Mocht een pedagogisch medewerkster bijzonder, opvallend gedrag signaleren zal dit besproken worden met collega's, dit kan tijdens de teamvergadering plaatsvinden (mits deze op korte termijn plaatsvinden). Beoordelingen van bijzonder, opvallend gedrag kunnen namelijk per pedagogisch medewerkster verschillen, doordat er verschillen kunnen zijn in opvattingen of verwachtingen. Door het team wordt besloten of het gedrag dat gesignaleerd is zorgwekkend is of niet. Zo ja, worden er verdere stappen ondernomen.

3. Communiceren met ouders:

Het is belangrijk om als pedagogisch medewerkster zorgen die er zijn rondom een kind vroegtijdig te bespreken met de ouders. Hiervoor kan een afspraak worden gemaakt om met de ouders van het kind in gesprek te gaan. In het gesprek zal de nadruk liggen op dat pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over het kind en zal niet vermeld worden dat het gedrag 'slecht' is. Op deze manier maak je het gedrag van het kind met ouders bespreekbaar. Daarnaast is het belangrijk om te horen of ouders hetzelfde gedrag bij hun kind ervaren. Als de ouders het kind herkennen in wat de pedagogisch medewerkers hebben gesignaleerd, kan er in samenspraak worden gezocht naar de juiste hulp voor het kind.

4. Observeren:

Als een pedagogisch medewerkster bijzonder, opvallend gedrag opmerkt bij een kind zal het kind gedurende een periode extra worden geobserveerd om het gedrag van het kind in kaart te kunnen brengen en de oorzaak van het gedrag te kunnen achterhalen. Een observatie is objectief kijken. Hierbij wordt alleen datgene vastgelegd wat wordt gezien en gehoord. Hier worden verder geen interpretaties aan toegevoegd. De observaties zullen plaatsvinden door een pedagogisch medewerkster, aan de hand van het observatieschema (bijlage 1). Hierin zullen de volgende punten omschreven worden:

- Het gedrag van het kind, zo duidelijk mogelijk.
- Wat aan het gedrag voorafging.
- Wat er zich afspeelde in de directe omgeving.
- Hoe er op het gedrag van het kind gereageerd is door andere kinderen en/of pedagogisch medewerkster.
- Wat het kind doet/zegt na het vertonen van het gedrag.

5. Plan van aanpak:

Mocht uit de observaties voorkomen dat er verdere maatregelen getroffen moeten worden zal in samenspraak met de ouders een plan van aanpak worden besproken. Er zijn geen standaard adviezen over hoe je omgaat met bepaald gedrag. Dit moet per kind bekeken worden, aanvankelijk van de oorzaak, ernst en duur van het gedrag.

Bij het opstellen van een plan van aanpak kan worden gekozen voor geen of wel hulp van buitenaf.

- Bij geen hulp van buitenaf: de pedagogisch medewerkster zal een handelingsplan (bijlage 2) opstellen voor het kind met daarin de wijze waarop het gedrag aangepakt gaat worden. Het is belangrijk dat iedere medewerkster op de hoogte is van het plan. Dit handelingsplan zal 10 weken later met ouders worden geëvalueerd.
- Bij hulp van buitenaf: er kan hulp worden gevraagd bij andere instanties, aan de hand van de sociale kaart kan gekeken worden welke instantie het beste past. In eerste instantie zullen wij altijd doorverwijzen naar het consultatiebureau. De kinderarts en verpleegkundigen verbonden aan het consultatiebureau kunnen indien nodig verder verwijzen. Hierin ligt het initiatief bij de ouders van het kind.

Wat als een kind zich anders ontwikkelt:

Soms ontwikkelt een kind zich boven gemiddeld. Vaak zien we dan ook opvallend gedrag, omdat een kind zich verveelt door gebrek aan uitdaging. Ook dit zullen pedagogisch medewerkers opmerken bij het volgen en observeren van een kind. Dezelfde stappen zullen ondernomen worden als bij negatief bijzonder of opvallend gedrag tot en met de 4^e stap, tenzij het gedrag extreme vormen aanneemt.

Wij zullen er alles aan doen, binnen de mogelijkheden van het kinderdagverblijf, om het kind voldoende uitdaging te bieden.

Uitzondering:

Wanneer er binnen kinderdagverblijf Villa Kakelbont sterke vermoedens zijn van lichamelijke- en of psychische verwaarlozing/mishandeling of van seksueel misbruik bij een kind wordt de vertrouwensarts ingeschakeld, zonder dat de ouders/verzorgers van het kind hiervan op de hoogte worden gebracht. Bij vermoedens door een pedagogisch medewerkster worden direct alle collega's en de directie geïnformeerd. Er wordt gehandeld conform protocol 'kindermishandeling'.

OBSERVATIESCHEMA

Naam kind		Groep	
Geboortedatum		Mentor	
BESCHRIJVING VAN HET GEDRAG, ZO NAUWKEURIG MOGELIJK INCLUSIEF WAT ER AAN HET GEDRAG VOORAF GING			
WAT SPEELDE ZICH AF IN DE OMGEVING VAN HET KIND			
HOE IS ER OP HET GEDRAG GEREAGEERD DOOR ANDERE KINDEREN EN/OF PEDAGOGISCH MEDEWERKSTERS			
WAT DOET/ZEGT HET KIND NA HET VERTONEN VAN HET GEDRAG			

Handelingsplan

Naam kind		Groep	
Geboortedatum		Mentor	
PROBLEEM BESCHRIJVING – SOCIALE EN EMOTIONELE ONTWIKKELING			
Beschrijving van de problemen in de huidige situatie:			
DOEL 1 Wat willen we bereiken?			
Doel 1.			
ORGANISATIE			
Doel 1. aanpak			
Door wie			
Wanneer			
Evaluatie			